

NAJDETE NA: [HTTP://CERKNICA.ORG/STARESlike](http://CERKNICA.ORG/STARESlike)

Stare slike ali kako se svet spreminja

Na tej internetni strani objavljamo stare fotografije iz Cerknice in okolice – torej tudi iz Loške doline. To so fotografije najrazličnejših virov, ki jih objavljamo z namenom, da bi se ohranili spomini, ki so vezani na vsebino posamezne fotografije. Vabimo vas, da tudi vi prispevate svoje komentarje. Še posebej bomo hvaležni, če boste opisali dogodke, spomine ali celo osebe, ki so na objavljenih fotografijah.

Za tokratno številko sem vam izbrala nekaj zimskega. Na ta prispevek sem se spomnila med kidanjem snega po dvorišču. Najprej mi je bilo prijetno zadihati sveži zrak in pretegniti zaspane ude. Proti koncu pa mi je opravilo postalo že kar precej nadležno. Včasih pa nisi kidali samo dvorišč, tudi ceste ... le preberite.

1955 Podgora

– pluženje ceste v Babno polje

Objavljeno 28. 09. 2010

Deset parov živali vleče lesen plug, da bi cesto Podgora – Babno polje napravili prehodno in za silo vozno.

Leta 1955 je bila huda zima z zelo veliko snega. Cestna služba je imela odgovorno in težko delo. Ceste je bilo potrebno splužiti kljub obilici snega. Še danes, ko nam je na voljo tehnologija in oprema, včasih obstanemo na zameteni in neprevozni cesti. Kaj šele takrat leta 1955!!!

Cestar je določil, kdo bo pri pluzenju sodeloval. O tem je vodil zapise v zvezku. Tisto leto je za vleko angažiral vse furmane in njihove živali iz Podgore. Plužili so z lesnim plugom, ki je bil okovan. Koliko vlečnih živali so poklicali na delo je bilo odvisno od debeline snežne odeje in vrste snega. Tiso leto ga je bilo obilo, zato so vpregli kar 10 parov živali.

Delo te kolone sta usklajevala eden od cestarjev in furman prvo vpreženih živali. Usklajevanje med njimi je potekalo z glasnim vpitjem, zato je odmeval daleč naokrog.

Za prvim parom konj so bile zaprežene sanke. Sanke so s kjatno povezali v drugi vlečni par, pa spet sanke, kjatna, par in tako vse do pluga. Sanke so omogočale povezovanje živali in hkrati služile za prostor furmanu. Na

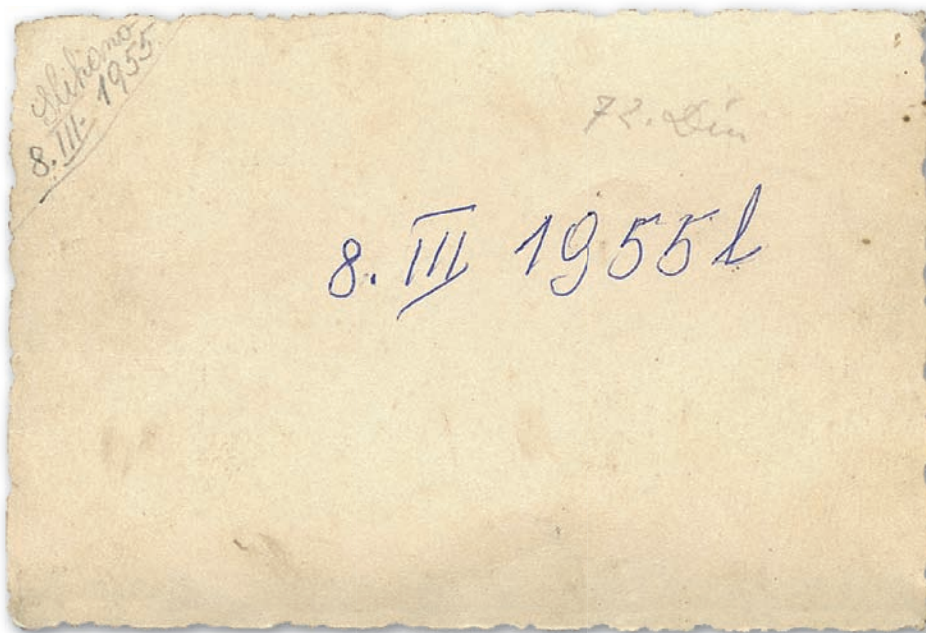
Pluženje ceste Podgora – Babno polje

Za fotografiranje so se furmani usedli vsak na svojo žival. Prvi furman je bil Jože Nelc - Urbanov. Kdo je bil drugi, je tast pozabil. Tretji je bil sam tast Jože Urbiha. Bilo mu je 16 let. Na fotografiji sedi na njihovem volu. Ta je bil vprežen v paru s sosedovim konjem. Sledil je France Sterle – Zgrabnovo. Med furmani je bil tudi Ivan Plos ostali pa ...

Na plug so se postavili trije takratni cestarji: od leve: Janez Nanut- Fricov, Podgora, France Avsec - Oščjov, Kozarišče in Janez Poje – Kobenclov iz Babnega polja.

Točen datum pluzenja je lepo zabeležen na zadnji strani fotografije.

ta način je nastala še varnostna razdalja med posameznimi vpregami. V paru so bili konji, voli ali celo vol in konj skupaj. Ni bilo težav s poslušnostjo živali saj so bile vpreg navajene, pa tudi zmatrane so bile, zato se prav nobeni ni zahotelo delati težav.

Za svoje delo so furmani dobili dobro plačilo. To je bil vzrok, da so se pulcə pritožili in uspeli dobiti delo za naslednjo zimo. Takrat so cesto splužili iz nasprotne smeri.

Okrog leta 60 so začeli plužiti s kamioni in konjske vprege niso več potrebovali.

Avtor fotografije je bil iz Zagreba. Posnetek je nastal v enem od ovinkov med Jermen dolom in Babnim pojem. Sliko je kasneje poslal po pošti in je stala 72 din. V tistem času so fantje iz Zagreba večkrat prišli v naš kraj in napravili kakšen posnetek, saj je bil fotoaparatur pri nas prava redkost. Zagrebški fantje pa so si na ta način prislužili kakšen dinar.

Originalna slika je zelo slaba, zamegljena in pretemna. Današnja tehnologija pa nam je omogočila obdelavo, da razločimo postave in celo njihova oblačila. Še kar dobro so vidne celo cestarske bunde. Na obdelani fotografiji je veliko detajlov, ki so na originalni nevidni.

Med pogovorom o tem dogodku so mi ljudje zaupali še eno prigodo iz tistih časov povezano s pluzenjem.

Eno leto je bilo toliko snega, da ga s ceste ni bilo moč splužiti. Dela so se lotili kar s kidanjem na roke. Kako težaško in predvsem počasno opravilo je to vsi poznamo že iz do-

mačega dvorišča, kakšno je bilo šele kidanje ceste! Ni se jim uspelo pravočasno prebiti. V Babnem polju pa je čakala nosečnica tik pred porodom. Na pomoč so poklicati vojsko. Ti so jim pomagali z vozilom in tako so uspeli nosečnico pravočasno spraviti do Starrega trga, da je rodila v zdravstvenem domu.

kjətna = veriga
zmatran = utrujen
pulgə = babnopoljci, prebivalci
Babnega polja

vir: Jože Urbiha, st., Podgora
Kraj: Podgora – na cesti za Babno polje
Datum: 8. 3. 1955
Avtor: neznan
Zbirka: Jože Urbiha, st., Podgora
Skenirano in obdelano:
Miloš Toni, 16. 9. 2010
Oblika: fotografija

Marijin komentar:

Super slika.

Zima je bil zame poseben letni čas, ki se ga kot otrok nisem nikoli veselila. Zameti do Cerknice so bili kar vsakdanjik. Od kdaj imamo tako velike lopate za kidanje snega? Mislim, da jih takrat še ni bilo in so se pošteno namučili, preden so odmetali sneg.

Na cesti od Cerknice do Dolenjega jezera ni bil le novozapadli sneg ampak, kot je dejal starejši možakar: "ga prou z Bluk sem duol prnjese, zetu ga je tulku." Burja ga je res prinesla več kot preveč.

Ko so na prav tak način, kot je tukaj na sliki, plužili cesto, so bili včasih tako neuspešni, da so se potem odločili in splužili kar po njivah, ker tam je bil sneg malo manj zbit skupaj. Običajno sta bila vprežena dva para konj. Da pa so bili pri delu kolikor toliko uspešni, so pred konji morali tlačiti z enim parom ali več volov, ker je bilo za konje potem malo lažje, da se niso tako udirali ...

Anitin komentar:

Ko še ni bilo organiziranega prevoza v šolo in je bilo potrebno ob podobnih količinah snega pešačiti in delati gaz, smo bili veseli, če je ravno v tistem trenutku začel vaški dežurni traktorist plužiti z velikim lesenim plugom. Kaj hitro smo se naložili na plug in tako imeli prevoz vsaj do konca vasi. Od tam naprej pa izmenjaje v koloni do šole. Verjetno ni potreben komentar, kako mokri in prezeblji smo prispeli do šolskih klopi. Ja, malo drugače je bilo kot sedaj ...

To smo bil šolarji iz Podcerkve in smo vsak dan hodili peš čez Mandrge v Stari trg. Omenjeni spomin sega v leta po 1981 ...

Marija, tudi mi smo se enkrat ob vračanju iz male šole spomnili spuščanja na malih torbica. Kakšna zabava je bila to. Torbica, ki je imela lakasto površino, mi je prav tako ušla izpod rok in hajd za njo (po plaščku iz skaja ni šlo, le natrgal se je) z vrha Mandrg do ceste, kjer se je ustavila ravno pred mimo vozečim tovornjakom. Domov nismo prišli samo z mokrimi hlačami, ampak tudi premočenim zvezkom in copati.